

Livsglede

BLADET FOR PROTESEBRUKERE 2/2009

I kamp for freden s 6-7

Drevelin 150 år s 8-10

Årsmøteweekend i Alta s 15-19

MEDLEMSBLAD FOR MOMENTUM, FORENINGEN FOR ARM OG BENPROTESEBRUKERE.
Bladet er ditt, men la også gjerne noen andre få lese det.

WWW.MOMENTUM.NO

Eva Hundvin
Kontor og regnskap
Mobil: +47 938 49 580
E-post:
eva@ortopro.no

Jørn Kvamme
Salgsjef / produktansvarlig
Mobil: +47 97160767
E-post:
joern@ortopro.no

Asle Reigstad
Daglig leder
Mobil: +47 90830936
E-post:
asle@ortopro.no

Øystein Furnes
Kundeservice
Mobil: +47 95047649
E-post:
oystein@ortopro.no

Ortopro er et Norsk firma som ble grunnlagt i 2001 av Jørn Kvamme.

Ortopro arbeider med forskjellige store og velkjente produsenter av protesedeler.

Våre kunder er Ortopediske Verksteder i hele Skandinavia.

Jørn Kvamme som grunnla Ortopro er utdannet ortopeditekniker i tillegg til selv å være en protesebruker.

Dette håper vi i Ortopro er en god ballast for å kunne velge de beste produkter som er tilgjengelig på markedet til glede for deg som protesebruker.

Ortopro AS leverer proteseføtter for alle aktivitetsnivå og bruksområder.

Blatchford

KX06 CaTech swing and stance

Hydraulisk kne med behagelig og presis bevegelse i stå og sving fasen. Et av de beste aktive knær. Produsert med høykvalitetsakslinger for behagelig bevegelse i lang tid. Revolusjonerende geometri gir svært jevn overgang fra stå til sving fase. Trygg og god å stå og gå med.

TT Pro Demper med torsjon

Prisvinnende støtdemper som minsker torsjonskrefter for pasienten.

Brio30 Adjustable Heel Height Device

Justerbar ankel for hælhøyder på 0,0 - 2,5 cm. Gir mulighet til å bruke forskjellige sko etc.

Navigator Foot

Multiaxial fot. Perfekt for vanlige aktiviteter på jobb, i hjemmet etc.

Utgiver: MOMENTUM
Postboks 49 Skøyen 0212 Oslo.
Utkommer 4 ganger årlig.

Layout: Reklamebyrået Magma
Trykk: Wisa Grafisk AS

REDAKSJONEN I LIVSGLEDE

Geir Bornkessel
Nestleder Momentum
Kne-exprotesebroker
geir.bornkessel@momentum.nu
Tlf. 98 28 33 56

Nils-Odd Tønnevold
Styreleder, Momentum
Legg og lårprotesebroker
nils.odd.tonnevold@momentum.nu
Tlf. 92 20 16 26

Internett:
www.momentum.nu

Annonser:
Kontakt Nils-Odd Tønnevold
nils.odd.tonnevold@momentum.nu
tlf. 92 20 16 26

Forsidefoto:
Geir Bornkessel og Turid Sletten

*“Det er bedre å tenne et lys
enn å forbanne mørket”*

KOMMENTAR

Seier loves den som styrke tar av nederlag” er en av de mange kloke ord Bjørnstjerne Bjørnson er kjent for. Det er helt utrolig hva man kan utrette når man vil. Det vi vil får vi til. Viljestyrke og utholdenhet er kanskje en av de fornemste menneskelige egenskaper ved siden av medmenneskelighet. Viljestyrke og stayerevne er avgjørende for å lykkes med å gjennomføre det vi setter oss fore både privat og i arbeidslivet.

”Seier loves den som styrke tar av nederlag.”

Vi trenger hverandre for å minne hverandre på betydningen av viljestyrke og stayerevne. Det er både tøft og brutalt å skulle forholde seg til livet etter amputasjon eller lignende overraskelser som snur opp-ned på tilværelsen. Og det er innimellom tøft å være protesebruker. Proteser som passer og så ikke passer. Smerter, gnagsår, betennelser, vondt i hofte, rygg, nakke og skuldre dukker opp innimellom for mange og er en del av hverdagen for andre. Følelsen av å ikke få det til, av utilstrekkelighet, av mangel på overskudd er noe de fleste av oss merker fra tid til annen.

Hverdagen kan være krevende nok til tider. Samtidig trenger vi å se de store linjene og glede oss over øyeblikkene. Derfor er det så viktig og inspireres ved å se at andre lykkes. Vi trenger å minnes på at det er bedre å tenne et lys enn å forbanne mørket.

Min oppfordring til deg som leser dette er at du er med å inspirere og spre livsglede. Det kan du blant annet gjøre ved å ringe en annen protesebruker du ikke har sett på en stund for å høre hvordan det står til for å vise at du bryr deg om.

God sommer til alle lesere med mye sol, sommer, lys og livsglede.

INNHold:

I kamp for freden	s. 6-7	Glimt fra Finnmarks historie	s. 17
Drevelin 150 år	s. 8-10	Et redskap for livet	s. 17
De nye prisvinnerne	s. 12-13	Et krafttak i nord	s. 18-19
Livsglede kryssord	s. 14	Innblikk i amputertes hverdag	s. 19
Da gjengen inntok Finnmarksvidda .	s. 15-16	Kontaktpersoner	s. 26-27

Vil du støtte Momentum økonomisk?

I Norge er det i dag ca 5000 personer som mangler arm og/eller bein som følge av dysmeli, sykdom eller ulykke. Momentum arbeider for at hverdagen for deg som protesebruker og pårørende skal bli bedre. Kan du tenke deg å hjelpe oss med det ved å støtte arbeidet vårt økonomisk?

Vi er blant annet med på å:

- Finansiere forskning på amputasjons- og fantomsmerter, amputasjonskirurgi, gangtrening
- Inspirere til nytenkning og bidra til forbedring av proteser og ortopedisk service
- Besøke amputerte og pårørende på sykehus og rehabiliteringssenter (likemannstjenesten)
- Drive kursvirksomhet og opplæring av likemenn
- Arrangere temakvelder og weekend samlinger for amputerte og pårørende
- Utgi medlemsblad og informasjonsmateriell
- Drive lobbyvirksomhet overfor politikere og myndigheter innen relevante områder
- Vise utstillingen Livsglede for å spre livsglede og informasjon om livet som protesebruker

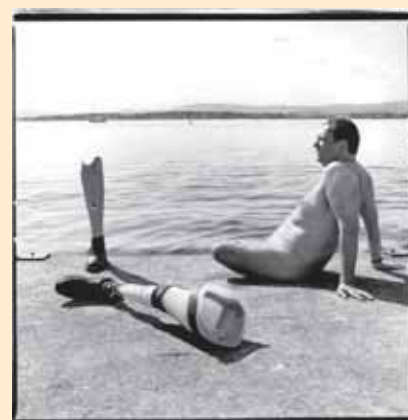
Støttearbeidet mottar tilskudd fra det offentlige. Men tilskuddet strekker ikke til for å kunne utføre alle de viktige oppgavene. Bidrag i form av en pengegave nå eller testament til fordel for Momentum er derfor en viktig inntektskilde for foreningen.

Ved å støtte vårt arbeid økonomisk hjelper du oss å hjelpe flere amputerte og pårørende.

Vi har laget et hefte med informasjon om dette som du kan få tilsendt ved å kontakte oss.

Ønsker du å støtte oss økonomisk og lurer på hvordan?

Kontakt Nils-Odd Tønnevoll på telefon 9220 1626 eller e-post nils.odd.tonnevoll@momentum.nu

Harmony® e-pulse holder protesens din på plass!

Otto Bock®

QUALITY FOR LIFE

Vakuumpumpen i e-pulse-pumpen kombinert med en Polyuretanliner gir deg overlegen komfort.

Du justerer selv på en enkel måte hvor hardt protesens skal sitte ut i fra ditt eget aktivitetsnivå.

Otto Bock Scandinavia AB • Tlf. 23 14 26 00 • www.ottobock.se

Judith Flickinger smart shoppere | vårdgivare | författare | karriärkvinna | sosialt utåtriktad | amputerad

Alpha® Liner *Bekvämt skydd*

En Alpha Liner erbjuder mest komfort och skydd för personer som Judith som har en mängd tidskrav.

För många amputerade är Alpha Liner synonymt med komfort. Den mineraloljebaserade Alpha-gelen med E-vitamin ger utförlig stötdämpning för stumpen med större komfort och skydd från skav och nedbrytning. Alpha linern har slitsstarkt tyg på utsidan för att förlänga linerns livslängd och göra det enklare att ha proteser.

Olika modeller av Alpha liner:

Alpha Original • Alpha Spirit • Alpha MAX • Alpha AK • Alpha UE • Alpha P-POD™ • Alpha DESIGN®

REAL SOLUTIONS FOR REAL PEOPLE

FÖR MER INFORMATION RING OHIO WILLOW WOOD
+46 (0)18 34 92 91 WWW.OWWCO.SE

OHIO WILLOW WOOD®
free the body...free the spirit®

I kamp for freden

Tekst: Gisle Breivik

Foto: Scanpix

For første gang siden andre verdenskrig blir nå norske soldater sendt ut for å kjempe. Kampstedet er Afghanistan, et sted de aller fleste av oss ikke har noe forhold til. Men for Kjetil Bragstad, dengang 20 år gammel, ble kjennskapet nesten skjebnsvangeret.

- Det var 8. november 2007 og vi var på vei til skytebanen for skytetrening. Vi satt i en upansret Toyota Land Cruiser, merket med de grønne ISAF-merkene (International Security Assistance Force, red. anm) og norske flagg, da en veibombe gikk av. Kjetil ble hardt skadet av eksplosjonen. Den andre soldaten som satt i bilen, Kristoffer Sørli Jørgensen, ble drept momentant. Etter ulykken ble Kjetil kjørt i all hast tilbake til den norske basen. Til alt hell var en lege fra den tyske troppen på besøk i den norske leiren. Han klarte å redde livet til Kjetil, men han måtte amputere den venstre foten like over kneet.

STØTTE GIR STYRKE

Det har vært mye debatt i media om veteraner som har vært på utenlandsoppdrag og som i ettertid har følt seg sviktet av Forsvaret og det sivile samfunnet både hva gjelder menneskelig og økonomisk oppfølging. Hvordan har oppfølgingen vært for din del?

- Før vi dro ut ble vi ble vi orientert om at Forsvaret hadde styrket sin støttefunksjon for soldater og befal på utenlands-

oppdrag. Så all tidligere debatt om dette emnet burde vi bare anse for å være historie. Jeg må ærlig og oppriktig si at jeg ble positivt overrasket over det apparatet som ble satt i sving da jeg ble skadet. Fra Forsvarets side ble det stilt feltprest, psykolog, sykepleier og kontaktperson til disposisjon. Og i tillegg kom all bistand fra det sivile støtteapparatet da jeg kom hjem til Norge. Men det er jo støtten jeg har hatt fra venner og familie som har betydd mest. Da jeg kom hjem ble det til at jeg måtte holde meg mye innendørs og da betydde det utrolig mye at venner kom på besøk slik at vi kunne finne på ting inne. Det er i slike situasjoner at du finner ut hvem dine virkelige venner er, på godt og vondt.

MOT TIL Å GÅ VIDERE

Mange som kommer i Kjetils situasjon ville kanskje ha stilt spørsmålsteget med meningen med ting som skjer. En ung mann som drar ut for å kjempe for fred og som har hele livet foran seg og så skjer det meningsløse. Er det ikke lett å bare gi opp da?

- Jeg innser at det er mye jeg har tatt for gitt her i livet. For eksempel det å kunne slenge sekken på ryggen, spenne på seg seg skiene og legge ut på tur. Det går bare ikke nå. Eller å spille amerikansk fotball, slik som jeg gjorde før, slikt noe er dessverre historie. For å bli en del av den tjenestegrenen som jeg er en del av i Forsvaret så måtte jeg trene knallhardt, det er jeg ikke i stand til å dag. Men for meg er det viktig å fokusere på det jeg kan gjøre. Bokstavlig talt å reise meg og gå videre i livet.

Som en del av opptreningen var Kjetil

både på lokalsykehuset og på Sunnaas sykehus. Etter å ha forsøkt forskjellig trening og proteser dro han til Bergen og Haukeland Universitetssykehus. Her fikk han kontakt med Atteraa's Ortopediske.

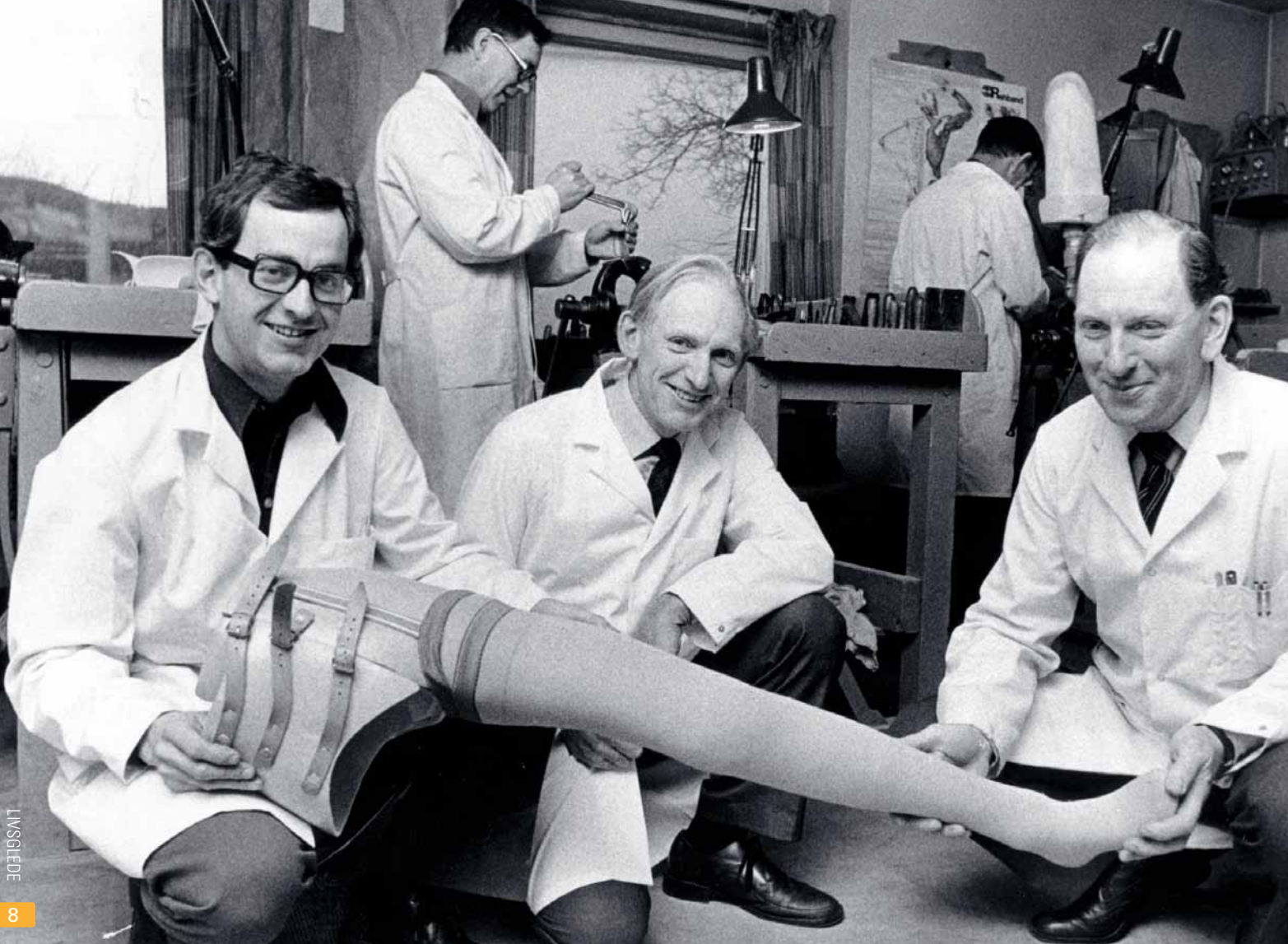
- For meg var denne kontakten fantastisk. På Haukeland opplevde jeg at ergoterapeuter, fysioterapeuter og ortopedingeniører arbeidet tett sammen. Hos Atteraa's kom jeg i kontakt med mennesker som hadde interesse for den samme fysiske livsstil som meg selv. Jeg håper jo at jeg en dag skal kunne få en protese som gjør at jeg skal kunne stå på snowboard igjen. For jeg har jo sett hva amerikaneren Jerome Frye har utviklet av proteser for oss skielskere (for rapport se Armer & Bein nr 2/2008). Men bare det å vite at jeg en gang kan kunne komme til å stå på ski igjen er en trøst for meg.

I dag jobber Kjetil i Hærens Jeger Kommando på Rena, FSK-HJK. Men han er usikker på hva han skal gjøre i fremtiden. Han har ett år igjen av kontrakten med Forsvaret.

- Det er mulig at jeg kommer til å studere. Drømmen min er å fortsette i Forsvaret, gjerne dra på flere utenlandsoppdrag. Men jeg ser jo at dette kan bli vanskelig. Folk blir jo nektet utenlandsoppdrag på grunn av for dårlig syn eller andre ting som kan virke ganske trivielle. Så at jeg skal komme med en amputert fot og regne med utenlandsoppdrag ser jeg jo at kan bli en utfordring for Forsvaret.

Men at Kjetil selv ikke ser dette som en begrensning, bare en utfordring er vi sikre på. Livsglede ønsker Kjetil lykke til videre uansett hva han måtte finne på å gjøre.

150 år og 6 generasjoner i protesens tjeneste

Tekst: Gisle Breivik

Foto: Drevelin Arkiv

I 1859 søkte Johan Wilhelm Drevelin om å få tildelt borgerbrev for å kunne jobbe som instrumentmaker. Tildelingen av borgerbrevet forutsatte at han først måtte gjennomgå en periode som lærling som og deretter avlegge en svennerpøve.

– Det var min olderfar Johan Wilhelm Drevelin som etablerte Drevelin forteller daglig leder i Drevelin Ortopedi AS, Rolf Christensen. Firmaet ble startet opp med navnet Drevelin & Larsen, og har vært en

sentral del av Bergens ortopediske miljø i alle år.

Rolf Christensen er selv utdannet ortopediingeniør. Han har 40 år bak seg i faget og er femte generasjon Drevelin. Han med seg sin sønn Petter Christensen i firmaet. Petter er ortopeditekniker og jobber som markedsansvarlig i Drevelin. For familien Christensen har proteser nærmest blitt en livsstil, og slik må det kanskje bli etter så mange år.

UTVIKLING OG KOMPETANSEHEVING

Tradisjonelt har et ortopediverksted bestått av to yrkesgrupper. Ortopediingeniøren har stått for utvikling og design av protesen, mens ortopediteknikeren har stått for produksjonen.

I dag består Drevelin Ortopediske av 37 ansatte og mange forskjellige faggrupper. Vi finner ortopediingeniører, ortopediteknikere, fysioterapeuter, ergoterapeuter og administrativt kontorpersonale. Men det holder ikke bare å være faglig dyktig for å jobbe hos Drevelin Ortopediske, du må også ha evne til å se løsningene hvor andre ser problemene. For de ansatte er Drevelins visjon en viktig veileder i alt hva de gjør, den sier at "Drevelin Ortopediske skal ut-

vikle og levere moderne løsninger og hjelpemidler for folk med alle former for bevegelsesproblemer”.

Hver pasient er et unikt individ med særegne behov og det er viktig å kunne se pasienten som en helhet. For å kunne dekke disse behovene jobber de ansatte hos Drevelin i team. Her finner du like gjerne at fysioterapeuten samarbeider med ortopediingeniøren for å få den mest mulig optimale protesen, som at ortopediteknikeren samarbeider med kontorpersonalet som sitter på kompetanse på innkjøp og materiell. Og hos Drevelin er det høyt under taket. Her er det lov til å komme med kreative løsninger. De er alltid beredt til å se ting fra nye sider for ingen sitter på sannheten alene.

Drevelin Ortopediske er en kunnskapsorganisasjon hvor de ansattes kunnskap er det som bestemmer hvor god organisasjonen er, har de bevisst har satset på å få tak i de ledende fagfolkene innen ortopedifeltet. Men det betyr også at de til en hver tid føler en sterk forpliktelse til å være oppdatert på fagfeltet. Som en del av 150-års markeringen dro hele bedriften på studietur til Island. Målet for turen var to-delt. For det første

nende proteseprodusenten Össur. Her fikk de faglig påfyll og innblikk i de store tekniske fremskrittene som skjer i utviklingen av nye proteser.

Selv setter de ansatte hos Drevelin sin ære i å ligge langt fremme. Da Drevelin & Larsen startet for 150 år siden var det ikke bare proteser som ble laget, også kniver og kroker og annet metallarbeid ble utført i verkstedet. I dag leverer de ansatte hos Drevelin proteser, korsetter, spesialsko, ortoser, utstyr for gangstøtte. Alt av høyeste kvalitet.

SYKKELTUR UTEN GRENSER

At Drevelin satser på å ligge langt fremme i utviklingen kan Roald Hauge underskrive på. I 2007 var han den første og hittil eneste benamputerte som har gjennomført styrkeprøven Bergen – Voss på sykkel. Da han fikk et 15 tons lodd over foten under en arbeidsulykke i Nordsjøen måtte han amputere under høyre kne. Men

Benamputert syklist, Roald Hauge.

vere moderne løsninger og hjelpemidler for folk med alle former for bevegelsesproblemer.

– Kundens behov står i sentrum for hvordan vi tenker, hva vi gjør, hvordan vi gjør det og ikke minst hvordan vi utvikler oss. Dette gjør at vi alltid må hol-

takket være spesiellutviklet protese fra Drevelin gjennomførte han det 170 km lange rittet med stil. Etter løpet fortalte han Armer & Beins utsendte:

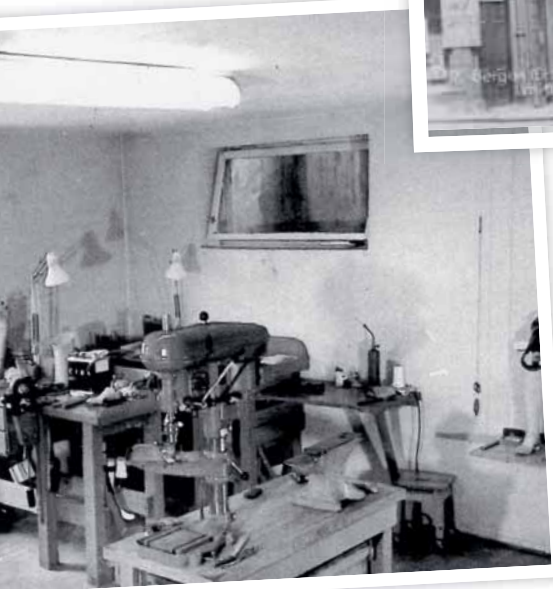
– Rittet gikk overraskende bra. Uken før start så det mørkt ut. Jeg fikk gnagsår, men med godt stell og ny protesehylse var jeg klar til start. Under og etter selve rittet var jeg mest sliten og trett i venstrefoten, foten med protesen var forbausende frisk og fin. Så allerede neste dag tok jeg en ny treningsøkt der jeg syklet 6 mil.

VISJON MØTER KUNDE

Roalds sykkelhistorie bidrar på en fin måte til å illustrere Drevelins visjon om at Drevelin Ortopediske skal utvikle og le-

de en høy standard. Det er krevende men vi liker at kundene våre kommer med forventninger til oss. Da føler vi at vi utvikler oss til glede for oss selv og for kundene. At Drevelin Ortopediske vet å innfri forventninger har vi med selvsyn fått oppleve. Og det er vel derfor de har overlevd i 150 år?! Livsglede gratulerer med jubiléet og ønsker lykke til med de neste 150.

skulle man knytte tettere bånd til hverandre, noe som bidrar til at man jobber enda bedre sammen i team. Men det var også lagt inn et faglig mål; besøk hos den verdensled-

Rabatt på hoteller

Som medlem av Momentum kan du ved å oppgi referansen FFO når du bestiller møte-/hotellrom spare penger.

Momentum er tilsluttet FFO (Funksjonshemmendes Fellesorganisasjon). Det byr på en rekke fordeler. FFO har nå reforhandlet sine avtaler med Scandic Hotels, Choice Hotels og Thon Hotels og har fortsatt oppnådd svært gunstige priser.

Hotellavtalene og rabatten gjelder alle typer møte/hotellrom du som tillitsvalgt i Momentum ønsker å bestille enten for et arrangement eller du som er Medlem i Momentum ønsker å bestille for deg og dine på privatreise.

Det er mulig å oppnå spesielt gode betingelser hvis du bestiller møter og rom tidlig og i perioder med lavt belegg.

Kontakt hotellkjedene eller det Scandic, Choice, Thon eller Radisson SAS Hotel du ønsker å benytte direkte for å bestille. Husk å oppgi avtalekoden (se under).

For mer informasjon kontakt Cato Lie i FFO på tlf 22 79 91 32 eller cato.lie@ffo.no

Scandic

Scandic hotels har avtalekode D000004481.

For bestilling kan du kontakte hotellet
du vil bruke direkte eller
www.scandichotels.no
eller tlf. 23 15 50 00.

CHOICE HOTELS SCANDINAVIA SM

Choice hotels har avtalekode CH14660.

For bestilling kan du kontakte hotellet
du vil bruke direkte eller
booking@choice.no
eller tlf. 22 34 42 00.

Thon hotels har avtalekode FFO.

For bestilling kan du kontakte hotellet
du vil bruke direkte eller
service@tonhotels.no
eller tlf. 23 08 02 00.

Radisson SAS
HOTEL NYDALEN

YOUR ROAD
COMPANION

1P110 HYDRAULIC KNEE

HYDEAL®

Thuasne Bégat AB
Box 92050
SE-120 06 Stockholm
Tel: +46-8-618 74 50
Fax: +46-8-640 83 17
E-mail: info@begat.se
www.begat.se

Jan Risnes, prisvinner.

Björg Nodeland, prisvinner.

De nye prisvinnerne

Björg Nodeland, Jan Risnes og Avdeling for Ortopedisk Rehabilitering ved Haukeland Universitetssjukehus

– dette er de tre vinnerne av Momentumprisen 2009. Med prisen er vinnerne blitt takket og hedret "for vedvarende ekstraordinær innsats for amputerte/pårørende."

Konvoluttene med vinnernavn ble revet opp, en etter en. Det var det høytidelige høydepunkt under lørdagens festmiddag, under hele årsmøteweekenden i Alta, da Momentum-leder Nils-Odd Tønnevold ropte ut hvem prisvinnerne var.

"Det er mange som gjør en uvurderlig og storartet innsats, og det er kjempebra," sa Nils-Odd innledningsvis, og han fortsatte:

"Men så er det noen som viser et engasjement langt utover det vanlige. Og hensikten med prisen er nettopp å

premiere og stimulere til vedvarende, ekstraordinær innsats."

Nils-Odd poengterte at Momentum, foreningen for arm- og benprotesebrukere, ønsker "flere ildsjeler som er mer opptatt av å spørre hva de kan gjøre for andre enn hva andre kan gjøre for dem."

DERFOR VANT DE...

Jan Risnes, ortopeditekniker i OCH Ortopedis avdeling i Oslo, og rehabiliteringsavdelingen ved Haukeland vant innen kategorien Rehabilitering.

Björg Nodeland, en av Momentums likemenn, vant innen kategorien Likemann. Risnes og Nodeland mottok under stor applaus sine priser på stedet. Nils-Odd viste til at den tredje vinneren ikke var fysisk representert denne kvelden og derfor ville bli en høytidelighet til del senere. Om Risnes og avdelingen ved Haukeland sa Nils-Odd at de hadde "stått på hundre

prosent og vel så det for at protesebrukere skal få et best mulig tilbud."

Dette er to vinnere som ifølge Nils-Odd har "utelukkende de amputertes beste for øyet," og det "uavhengig av omorganiseringer og effektiviserings-spøkelser." De er et "lysende eksempel for andre i helsevesenet."

"Vinneren er ikke én, men to. Den ene er et fullverdig og unikt rehabiliteringsteam bygget opp under svært klok ledelse, og den andre en verkstedansatt som har et tjenersinn som man bare må beundre."

Om Nodeland sa Nils-Odd at hun "har stått på i årevis for Momentum og for å gjøre livet bedre for andre amputerte." Nodeland, regionalleder i Momentum Sørlandet, og en dame som har hatt mange utfordringer med å få en protese som passer henne, er ifølge Nils-Odd "uselvsk og uredde og får andre likemenn til å bli engasjert" og er "kort og godt et fantastisk

menneske som sprudler av livsglede.”

HVA VINNERNE SIER

Livsglede har innhentet kommentarer fra vinnerne.

Jan Risnes, Oslo:

”Jeg synes det er en hyggelig oppmuntring i hverdagen. Man blir jo glad for å bli satt pris på,” sier Risnes. ”Det er mange dager hvor man strever med å lykkes, så det blir flott å få en slik oppmerksomhet som et bevis på at man iallfall delvis lykkes.”

Sigrun Solberg, overlege og sjef i Avdeling for Ortopedisk Rehabilitering ved Haukeland Universitetssjukehus, Bergen:

”Du kan skjønne det er veldig hyggelig,” sier Solberg, som har rundt 30 medarbeidere i avdelingen. ”Og det er hyggelig at det er teamet som er vinner, for det er jo teamet, helheten her, som gir helheten på tilbudet.” Hun forteller om det å jobbe i lag, om å stimulere hverandre, om å lytte til brukeren.

”Vi krever at folk står på, pasientene også.”

Björg Nodeland, Vennesla.

”Det er jo veldig gøy å bli satt pris på på denne måten, det er en inspirasjon til å stå på videre” sier Nodeland, som også sier at ”det var en stor overraskelse” for henne å bli prisvinner. Hun forteller at det ligger en stor utfordring for henne og andre likemenn i å få personell innen sykehus og rehabilitering til å forstå verdien av at nyamputerte blir informert om Momentums likemannstilbud.

NESTEN-VINNERE

Foruten dem som vant, var disse nominert:

Ortopedisk rehabilitering Sykehuset Innlandet Ottestad, Gåskolen på Aker Universitetssykehus, Landaasen Rehabiliteringssenter og fysioterapeut Gyonyvver Nagy Molvær (alle innen kategorien Rehabilitering) samt Pål Jacobsen, Per Meby, Tine Hagen og Paul Hagen (kategorien Likemann).

Ariana Balsam

Morten Wilmann

Tonje Lyshaugen

Jan Risnes

Per Bjergsrud

Hva de profesjonelle tenker

En god håndfull personer fra profesjonelle miljøer som er leverandører til amputerte, var blant deltagerne i Alta-weekenden. Her forteller noen av dem hva de synes om å omgås protesebrukere på denne måten:

Ariana Balsam, fysioterapeut ved Landaasen Rehabiliteringssenter:

”Det er både hyggelig og nyttig å komme i kontakt med protesebrukere og særlig pårørende på en helt annen måte,” sier Balsam. Hun finner det også verdifullt å treffe andre fagfolk, eksempelvis ortopediingeniører, i en slik sammenheng. Som profesjonell opptrer hun normalt i et terapeut-pasient-forhold, men her kunne hun være vitne til forholdet pasient-pårørende, poengterer Balsam, som viser til at pårørende har noe av den rolle i det private miljø som hun selv har i terapeut-rollen.

Morten Wilmann, daglig leder i OrtoCare Nordland, Bodø:

Første gang han skulle delta i en Momentum-weekend, minnes Wilmann, møtte han opp med tanker om at han neppe ville trives, men bare for å oppleve noe helt annet. ”Det var jo en frisk gjeng jeg møtte,” sier han. ”Og jeg fikk anledning til å møte protesebrukere utenfor verkstedveggene, jeg hørte deres diskusjoner, det var utrolig interessant å sitte som flue på vegggen å høre praten.”

Tonje Lyshaugen, ledende fysioterapeut ved Landaasen Rehabiliteringssenter:

”Dette er en flott mulighet til å treffes i en sosial setting,” sier Lyshaugen. ”Vi lærer jo veldig mye av å se de ulike brukerne i disse varierte aktivitetene.” Hun ser snøscooter-turen som en aktivitet der protesebrukerne kan møte andre utfordringer enn de vanligvis gjør.

Jan Risnes, ortopeditekniker i OCH Ortopedi, Oslo.

”Nå var dette en veldig spesiell anledning for mitt vedkommende,” sier Risnes under henvisning til at han er blant årets prisvinnere. ”Ellers er jo dette sånt som man kan stille opp på en gang i blant,” tilføyer han. Risnes ser slik deltagelse som nyttig, men poengterer at ”folk har mye å gjøre i hverdagen, og det å møte opp på samlinger i helgene... jeg tror det er grenser for hvor mye man kan gjøre det.”

Per Bjergsrud, salgssjef, Otto Bock Scandinavia (ortopeditekniske komponenter), Oslo:

Bjergsrud understreker at han i sitt arbeid ikke er i daglig kontakt med protesebrukere, snarere med ortopediingeniører. Men under en samling som den i Alta kommer han i nærkontakt med brukerne, noe han finner faglig nyttig. ”Det å treffe brukerne, de som faktisk går på komponentene vi leverer, gir tilbakemeldinger. Jeg hadde flere aha-opplevelser i Alta, og én veldig direkte tilbakemelding.”

nummer 2 - 2009

14

nummer 1 - 2009

[illegible]

Momentum ønsker alle
lesere av **"Livsglede"**
god sommer!

Da gjengen inntok Finnmarksvidda

Tekst: Flemming Dahl

Foto: Hans H. Reinertsen

Huuuui, som det går! Og så viser det seg – helt på tvers av hva nybegynnere trodde – at snøscootere kommer seg frem selv der terrenget er blottet for snø, selv der en vei med bar asfalt skal krysses.

Om noen trodde at mennesker uten to armer og to bein pr. definisjon er uegnet for snøscooter-kjøring, som fører eller baksetepassasjer, trodde de feil.

Nytt bevismateriale i så måte ble etablert i regi av Momentum da denne forening for arm- og benprotesebrukere i april avholdt årsmøteweekend i Alta i det høye norske nord: En av programpostene inviterte til en 30-40 kilometer og et par timer lang snøscooter-safari på Finnmarksvidda.

Rundt 50 mennesker. Alle kledd opp med tjukke kjeledresser

*På rekke og rad...
vi inntar vidda.*

– skjønt det var flere varmegrader i luften ved utkjøringspunktet nede i lavlandet – samt støvler, votter og hjelmer med visir. En rask opplæring, fra erfarne guiders side, av dem som skulle være førere og ha en passasjer bakpå:

DER ER BREMSEN...

Sånn startes maskinen, der er gassen, der er bremsen, pass på ditt og være oppmerksom på datt, forsøk å sitte noenlunde avslappet i salen, legg kroppstyngden i motsatt retning når scooter'n truer med å velte i skrått terreng...

Motorene kom i gang, eksosen la seg tjukk i området, kjør i vei – den ene scooteren etter den andre, erfarne folk i forkant og bakkant av kortesjen. Forsiktig først, over våt snø og bar bakke, opp gjennom skog og kratt, opp på vidda.

Her kunne vi stedvis dra til med gassen og få farten opp. Hjelpesmeg, her gjelder det å holde kursen, pass på, hold fast du som sitter bak, en dump i terrenget forut...

LIVS RYSTENDE SLEDETUR

Og Momentum-veteran Liv Sørensen fra

Bergen satt i slede, nær sagt som en droning, trukket av en scooter med en av guidene som fører. Og den mannen hadde kjørt scooter før og holdt stedvis større fart, langt større fart, enn oss nybegynnere, så Liv fikk riktig ristet seg.

Utgangspunktet var Alta Friluftspark, nå markedsført under sitt nye merkenavn Sorrisniva. Dette er da også navnet på stedet der parken ligger ved bredden av Alta-elva, en av verdens velkjente lakseelver, en av dem som tiltrekker seg både kongelige og andre notabiliteter som klarer å sikre seg fiskerettigheter.

Vi så ingen notabiliteter, det eksklusive laksefisket foregår senere på året. Men før safarien, ble vi servert en lunsjtallerken, med reinsdyrkjøtt blant alt det gode; vi befant oss jo i sameland.

POLITI MOT DEMONSTRANTER

Oppe på vidda stanset vi her og der, fikk strukket litt på bein eller proteser og ble av guidene servert noen fakta.

Her var vi jo, for eksempel, i det området hvor det for rundt 30 år siden - i striden om ja eller nei til vannkraftutbygging i

Alta-Kautokeinovassraget - oppsto både katt- og muslek og rene tumulter mellom politifolk, til dels uten viddeerfaring, og demonstranter, inklusive ned i detalj lokalkjente sådanne.

Guidene spøkte underveis med at når de var på snøscooter-safari, var de som regel fornøyd hvis 90 prosent av deltagerne kom helskinnet tilbake til Sorrisniva. Vel, ingen av oss lot oss skremme av det. Og til tross for et par scooter-velt og iallfall ett tilfelle av tom drivstofftank, kom hele Momentum-gjengen tilbake uten synlige tegn til alvorlige skader på kropp eller materiell.

Av sted fra lavlandet, med vidda som mål, Geir Bornkessel og hans Turid.

Neida, alle kom ikke med på bildet. Dette er bare omtrent halvparten av oss – under en stans for å strekke bein og proteser.

Glimt fra Finnmarks historie

Å delta i en årsmøteweekend i regi av Momentum gir anledning til å lære landet bedre å kjenne.

Programmet i Alta inkluderte et besøk i Alta Museum. Det bød på innblikk i tusener av år gamle helleristninger, i den legendariske skihopper Bjørn Wirkolas karriere og i de tyske okkupasjonsstyrkenes bruk av den brente jords taktikk da de sent under annen verdenskrig trakk seg ut av Finnmark.

Alta har ifølge museet en i europeisk sammenheng stor konsentrasjon av bergkunst laget av jegere og fiskere. Det dreier seg om helleristninger og hellemalerier, og alderen på noe av dette skal være på over 6000 år. Deler av bergkunsten er innskrevet på UNESCOs Verdensarvliste. Bjørn Wirkola (født i 1943) fra Alta er en mann av vår egen tid, mange i Momentum-gjengen hadde nådd voksen

alder da han i siste halvdel av 1960-årene begynte for alvor å gjøre seg gjeldende i skihoppbakker rundt om i verden. Siden år 2000 har han båret tittelen "Århundrets idrettsutøver i Finnmark". Museets Wirkola-utstilling – mange pokaler er blant det som kan sees der – minner om at mannen har gjort seg godt gjeldende også på fotballbanen.

Noen som ikke var klar over at skiferdrift gjennom mange titalls år har vært og fortsatt er en næringsaktivitet i Alta? Museet minner om at slik er det. Og blant alt det andre museet kan åpne folks øyne for, er at stridighetene for rundt 30 år siden omkring kraftutbyggingen i Alta-Kautokeinovassdraget medførte en styrket anerkjennelse av samiske rettigheter. At Norge ikke slapp unna smerter og ødeleggelser under krigen, er velkjent. Likevel virket det sterkt på Momentum-folk å se museets fremstilling av hvordan Finn-

Skiferdrift har vært og er en viktig næringsaktivitet i Alta. Museet minner om at slik er det.

mark og finnmarkinger led da tyskerne la mye arbeide i å gjøre området minst mulig tilgjengelig for fremrykkende sovjetrussiske militærstyrker.

Finnmark og annen verdenskrig, noe av det vi ble minnet om og kanskje fikk vite mer om under museumsbesøket.

Ansvarsgrupper - Et redskap for livet

Det er ca 500 nye amputasjoner i Norge hvert år. Amputasjonsskader er ofte traumatiske og tar lang tid å behandle, som regel over flere år. Det tar tid å finne gode løsninger på de mange behov som oppstår og som en som funksjonsfrisk aldri trengte å tenke på.

Behovene er mange, og selv om de kan variere noe fra person til person er det typiske kjennetrekke; tilpasning/ombygging av bolig, transportbehovet endres dramatisk, det er en rekke merutgifter som knytter seg til ménet og dekningen av disse kan og må dels skje via offentlige støtteordninger. Det er bare 10-15 % av de årlige amputasjonstilfellene der det vil være en forsikringsgiver. Felles for alle de amputerte er at skaden er livsvarig.

For å unngå en ofte ensom og fånyttets kamp med det offentlige hjelpeapparatet har jeg i mitt virke som advokat funnet uvurderlig hjelp i bruken av ansvarsgrup-

*Advokat Paul Rynning MNA
Spesialfelt trygg
– og erstatningsrett.*

per. For personer med behov for sammensatte kommunale tjenester i denne målgruppen som amputerte stort sett være, så kan en med hjemmel i kommunehelsetjenestelovens § 6-2 a, be om at det opprettes ansvarsgrupper og med siktemål å kunne utarbeide en individuell plan (IP). Ved innsendelse av en begjæring om IP oppnevnes det en koordinator som skal kontakte bruker med spørsmål om hvilke personer hun ønsker med i en slik ansvarsgruppe. Der jeg har medvirket, ser jeg behov for at hjelpemiddelsentralen er representert med ergoterapeut. Videre bør fastlegen møte fordi det er en sentral aktør, i alle fall den første tiden, men dessverre vegrer fastleger seg ofte (til tross for at de mottar tilskudd for å stille opp). Behandlende fysioterapeut er også viktig å ha med for å kartlegge treningsprogram m.v. Fra Nav møter en person som kan bidra ved spørsmål om trygdeordningene, rehabilitering/attføring/uførepensjon og med orientering om grunnstønad til delvis dekning av merutgifter til klær og transport. Kommunens

husbankkoordinator kan også bidra med informasjon om tilskotsordninger for ombygging av bolig og til tilrettelegging av uteområdet. Disse kan gi betydelige bidrag til dekning av slike kostnader, ikke bare til arkitekt hjelp. I kommunene er det mange steder nemnder som håndterer søknader om tildeling av parkeringsbevis. Her kan det være til dels store forskjeller i praksis for slik tildeling, varierende fra 0,5 % til 2 % av befolkningen i kommunen.

Mange kommuner er meget dyktige til å nytte dette redskapet som ansvarsgruppen utgjør, mens andre henger atskillig etter. Det kan derfor være en kamp for å komme i gang. Videre utfordringer er da å få en god dialog og analyse av de kortsiktige og mer langsiktige behov og en god plan for å løse disse. Det anbefales hyppigere møter i de første årene, gjerne 3-4 ganger per år. Før møtet heves, bør en ha fastsatt ny dato for det neste.

Det fine med ansvarsgruppene er at de følger brukeren livet ut. Her slipper en å møte hjelpeapparatet en og en, og i en slik setting som ansvarsgruppen utgjør avdekkes de ulike behov langt lettere enn ellers, og ofte er det en "kappestrid" på å være på tilbudssiden, finne løsninger. I slike tilfeller er det lett å bli inspirert til å møte utfordringene.

To nøkkelfolk i det høye nord er slitne og trekker pusten utenfor hotellet i det weekend-programmet er over. Fredrik Johansen, Håkon Gebhardt.

Et krafttak i nord

Ett av målene for Momentum er at denne forening for arm- og benprotesebrukere skal fungere godt i hele landet. I så måte henger Troms og Finnmark etter andre fylker, men nå er et krafttak lengst i nord i ferd med å bli tatt.

Fredrik Johansen, hjemmehørende i Sortland i Vesterålen i Nordland, er en nøkkelmann i Momentum: Vinner av Momentumprisen 2007 innen likemannskategorien; kasserer og sekretær i Momentum Nordland; dessuten – og i denne sammenheng viktig – leder i Momentum Region Nord, som dekker fylkene Nordland, Troms og Finnmark.

"Vi er et stort område, så vi klarer ikke å få til alt samtidig," sier Johansen om landets tre nordligste fylker.

"Men vi har tatt for oss Nordland, og nå står Troms og Finnmark for tur."

TRE MANN I BIL

Hva de i skrivende stund 41 medlemmene i Troms og de syv i Finnmark kan vente seg?

"Hovedoppgaven er at vi skal få kontakt med de medlemmene vi har. Vi skal reise og besøke samtlige medlemmer i Finnmark, for å få vite hva de ønsker vi skal gjøre her oppe med tanke på å få foreningen til å fungere best mulig. I første omgang tar vi altså for oss Finnmark, så får vi se hva vi gjør i Troms."

De som skal besøke medlemmene er, foruten Johansen selv, Håkon Gebhardt og Søren Sørensen. De to er henholdsvis styremedlem og fylkesleder i Troms og Finnmark. Planen er at de tre skal ta seg frem i bil i løpet av sommeren.

"Vi ringer på forhånd. Vi har satt av

mellom én og to uker," sier Johansen. Han poengterer at teamet også skal besøke sykehusene i Finnmark, ikke minst med tanke på å bli informert om nyampuerte, slik at Momentum kan ta kontakt og gjøre dem kjent med sitt tilbud. Om Nordland, nå å anse som godt oppgående i Momentum-sammenheng, forteller Johansen om 63 medlemmer og "et fantastisk godt og funksjonelt styre." For å "få ting på plass," som han sier det, har den lokale Momentum-ledelsen jobbet med utstillinger (vandrestillingen "Livsglede" har besøkt fem steder i Nordland), medlemsmøter, telefonkontakt med medlemmer samt likemannskurs og kontakt med sykehusene.

ANNERLEDES I NORD

Utfordringene for Momentum er til dels annerledes nord i Norge enn sørpå. Dette skyldes i stor grad at de geografiske av-

stander i nord kan være større, at veinettet ikke er udeelt godt samt at flyreisepri-sene hyppig viser seg høyere enn dem sørpå.

En illustrasjon: En flyreise fra Bodø til Alta viser seg ofte å koste mer enn en langt lengre flyreise fra Oslo til Alta.

En annen illustrasjon: Johansen, en nøkkelmann bak både "Livsglede"-utstillingen i Alta og den samtidige årsmøteweekenden der, kjørte varebilen i til sammen 13 timer, pauser ikke inkludert, for å bringe seg selv og utstillingsmaterialet fra Sortland til Alta - via Tromsø for å plukke opp en annen nøkkelmann, Håkon Gebhardt.

Weekenden var styrt fra sentralt hold i Momentum, men en hoveddel av den praktiske tilrettelegging var det folkene i nord - først og fremst Johansen, Gebhardt og Lillian Perret - som sto for.

"Vi har for eksempel også bestemt hvor i nord årsmøteweekenden skulle finne sted. Den har aldri vært holdt i Finnmark før, nå var det på tide å ha den her, og da i Alta," sier Fredriksen.

For noen var det en skuffelse at ikke flere Momentum-medlemmer fra Troms og Finnmark enn at de kunne telles på mindre enn fem fingre, deltok.

"De klager over at det er for dyrt å dra sydpå, og så legger vi arrangementet her, og så kommer de ikke," sier Perret med et smilende sukk.

Men, OK, hun ser at det finnes noen som ikke har krefter til å delta i en slik week-end, og at også avstander og kostnader kan spille inn.

"EN FANTASTISK JOBB"

Weekend-programmet var avsluttet. Det var sent søndag ettermiddag. Johansen og Gebhardt var like godt med til flyplas-sen i Alta for å se til at andre nådde vel frem til sine avganger. Selv skulle de to kjøre, med Johansen ved rattet i varebilen han disponerte, den lange veien hjem.

De var tydelig slitne nå. Men de visste at deres arbeid hadde resultert i en god og innholdsrik langweekend for mange mennesker - det hadde de fått høre fra mange hold.

Momentum-leder Nils-Odd Tønnevold hadde under middagen kvelden før sagt dette om Johansen, Gebhardt og Perret:

"De har rett og slett gjort en fantastisk jobb."

Innblikk i amputertes hverdag

Nå vet både ordføreren i Alta og andre i byen og der omkring mer enn før om amputerte og deres livsgledefilosofi.

Geir-Ove Bakken, ordføreren, hadde umiddelbart takket ja til å foreta den offisielle åpning av "Livsglede" da denne vandrende utstilling av sort-hvitt-fotografier i april kom til Alta i det høye norske nord.

Tro gjerne at ordførerenes nærvær - som tilfellet har vært når politiske ledere andre steder har åpnet "Livsglede" - bidro lokale nyhetsme-diers omtale av utstillingen og de amputertes sak.

Det er nærliggende å tenke om utstillingen, som viser fotograf Dag E. Thorenfeldts bilder av livssprudlende amputerte mennesker, at den bidrar til å skape forståelse i samfunnet for amputertes utfordringer.

Lett er det også å tenke at utstillingen kan få andre til ydmykt å si til seg selv at når amputerte tackler sin hverdag, så må også jeg kunne tackle mine greier.

SÅNN ER LIVET...

"Livet handler mange ganger om å havne i situasjoner som man ikke ønsker," sa Bakken da han reflekterte over den støtte amputerte får fra familie, venner og profesjonelle.

"Det handler om livet, det handler om selve livet, det handler om med-menneskelighet."

Momentum, foreningen for arm- og benprotesebrukere, står bak utstillingen og høstet lovord fra Bakken:

"Jeg er veldig glad for at man har slike organisasjoner som Momentum."

Han poengterte at en nedtur kan bli etterfulgt av en fin tilværelse - ikke minst dersom et menneske i nedtur mottar omtanke og hjelp fra omgivel-sene.

"Man kan få det godt etter å ha fått en på trynet," sa han.

IKKE SAMME TILBUD TIL ALLE

Nils-Odd Tønnevold, Momentum-lederen, benyttet åpningsseremonien i

Alta Storsenter til å minne om at det i Norge årlig blir foretatt rundt fem hundre amputasjoner av menneskers armer og bein. Han tegnet også en skisse av amputertes utfordringer samt av arbeidet som utføres i regi av Momentum, som har rundt 700 medlemmer.

At en ordfører var til stede, kan ha medvirket til Tønnevolds ord om at "kvaliteten på det rehabiliterings-tilbudet den enkelte får er variabel." Ellers holdt Tønnevold seg til den Momentum-tradisjonen som går på å se lyst fremfor mørkt på tilværelsen.

"Vår viktigste oppgave er å flytte fokuset fra sorg og tap over på fremtid og muligheter," sa han og trakk frem noe som for ham er et tankekors, nemlig at "de fleste støtteforeninger har navn som ofte er negativt ladet", i motsetning til Momentum, hvis navn betegner bevegelse fremover.

Fredrik Johansen, lederen i Momentum region Nord, sto for ho-veddelen av arbeidet med å få utstillin-

Noen i Momentum-gjengen, langt fra alle, var til stede da vandreutstillingen ble åpnet i Alta. Det var ordføreren også, han har kjede rundt halsen. Nøkkelman Fredrik Johansen foran til høyre, ved siden av Momentum-leder Nils-Odd Tønnevold. Nøkkelman Håkon Gebhardt bak til venstre.

gen til Alta og var den som holdt i åpningsseremonien. Han innledet - Momentum-tradisjonen tro - med å invitere en fra Momentum-miljøet, denne gang Jill Helen Nilsen fra Alta, til å tenne et stearinlys.

"Fordi hun er en veldig fin represen-tant for Momentum," lyder Johansens forklaring på valget.

Arm- og benproteser • Ortoser for ankel, kne, ben
og arm • Korsetter • Fotsenger • Spesialfottøy • Ortopedisk sydd fottøy

Teknologien er i endring og forbedring

Sophies Minde er i forkant av utviklingen

Enten du er nyamputert eller erfaren protesebruker,
Husk at en god protesetilpasning sammen med gåtrening vil kunne
hjelpe deg til å få mest mulig ut av din protese.
Vi gir den komplette protesetilpasning for både arm- og benpreotsee-
brukere.

Sophies Minde Ortopedi AS
Besøksadresse: Trondheimsvn. 235, bygg nr. 79 • 0514 Oslo
Postadresse: Postboks 493, Økern • 0512 Oslo • Tlf: 22 04 53 60
E-post: post@sophiesminde.no • www.sophiesminde.no

Vedvarende sterke smerter i amputasjonsstumpen (ben)?

Mange pasienter som har amputert et ben opplever sterke vedvarende smerter i amputasjonsstumpen i mange måneder eller år etter operasjonen.

Til denne pasientgruppen finnes det i dag svært få legemidler med dokumentert effekt og få bivirkninger.

(Mange pasienter opplever også smertene som så ubehagelige at man unngår å bruke protese, og dette vil indirekte kunne påvirke livskvaliteten.)

Det pågår nå en klinisk studie der et nytt legemiddel skal prøves ut for behandling av denne type smerte. Det nye legemidlet skal smøres på den smertefulle stumpen to ganger daglig. Studien innebærer i alt 4 legebesøk med varighet på ca. 1 time og vil i alt strekke seg over 13 uker.

Studien vurderes av Statens Legemiddelverk og Regional komite for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, Sør-Øst-Norge (REK Sør-Øst). Gjennomføring av studien avhenger av godkjenning fra ovennevnte instanser.

Dersom du har amputert et ben (lårben-, kne- eller leggamputasjon) for mer enn 6 måneder siden, har vedvarende moderate til sterke smerter i stumpen selv om protesen sitter/fungerer godt, og du er over 18 år, kan du kontakte ditt nærmeste studiesenter (se kontaktliste til høyre) for å få mer informasjon om prosjektet og eventuell deltakelse.

**Sentrene er åpen for deg
alle hverdager:**

**Spesialsykehuset
for Rehabilitering**

Stavern

Tlf.: 33 13 40 00 (kl 9-14)

Medi3 Innlandet

Hamar

Tlf.: 62 52 05 60 (kl 9-14)

Medi3

Ålesund

Tlf.: 70 11 70 00 (kl 8-21)

Medi3

Sjølyst Medisinske

Senter Oslo

Tlf.: 23 08 43 00 (kl 9-16)

erimed

College Park AccentTM

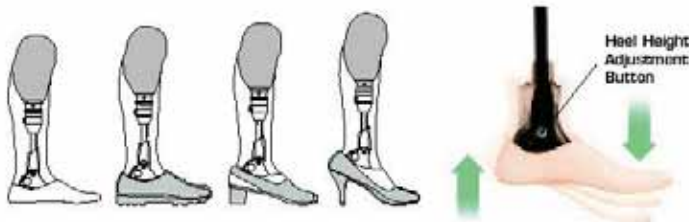

Accent, ett knappetrykk mellom høyhelt og barfot. Sandaltåen og et geniale fleksibelt ankelkonsept tar opp bevegelsen i ankelen.

For mer informasjon ring Steinar Knutsen tel.91686272

Function

Adjustable Heel Height with 2 inch (51 mm) range

www.erimed.se

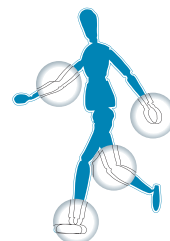
Optimal livskvalitet

– uansett situasjon, gammel eller ung. OrtoCare verkstedene arbeider for å optimalisere din livskvalitet i din hverdag.

OrtoCare består av syv COP-sertifiserte ortopediverksteder i Norge. Dette gir deg trygghet for at du får kvalitativt gode hjelpemidler og blir ivaretatt på beste måte i våre ulike verksteder. OrtoCarekjeden har fokus på god kvalitet, høy kundeservice og effektiv drift som skaper positiv effekt for kundene, verkstedene og NAV.

OrtoCare står for stor faglig kompetanse og har følgende grunnpilarer:

- COP - Code of Practice er et internasjonalt kvalitetssystem som sikrer best mulige tjenester til våre kunder/brukere.
- Profesjonell veiledning og leveranse av hjelpemidler av høy kvalitet til deg som kunde.
- God informasjon og kontakt med rekvirenter og helsepersonell i Helseforetakene.
- Videreføring av tillit, åpenhet i positiv og ærlig kommunikasjon med NAV.
- Yte god og menneskelig service. Kundene tas hånd om på en omsorgsfull måte.
- Det sørges for presis og hurtig levering og oppfølging.

Fri utfoldelse er vår spesialitet

Kunnskap om brukerens behov er nødvendig for å finne den beste løsningen.

Vi har i en årrekke spesialisert oss på armproteser. Det er vi alene om i Norden. Fordi vi tar kunnskap og fornyelse på alvor, har vi muligheten til å være først med nyvinningene og kan tilby den beste løsningen for hver enkelt.

Norsk Teknisk Ortopedi AS Vikaveien 17 - P.b. 10 - 2312 Ottestad - Tlf: 62 57 44 44 - nto@ortonor.no - www.ortonor.no

**Momentum takker våre annonsører,
sponsorer og samarbeidspartnere for støtten
av vårt arbeid med å hjelpe amputerte og
pårørende til å se lyset i tunnelen!**

Hovedkontor, Møllendalsveien 8
Poliklinikk Betanien
Poliklinikk Fylkessykehuset Stord
Poliklinikk på gamleheimen i Odda
Avd. Ålesund, Moaveien 11
Mobil 97 17 96 37

150 ÅR
1859-2009

Vestlandets ledende ortopediske verksted

Vi har alt innen ortopediske hjelpemidler:

Proteser/ortoser for ben og armer
Ortopedisk fottøy/oppbygg/fotsenger
Spesialkorsetter – Innleggsåler
Kompresjonsstrømper – Brokkinde m.m.

Ta kontakt!

Møllendalsveien 8, 5009 Bergen – Telefon 55 20 64 60 – www.drevelin.no – drevelin@drevelin.no

POLIKLINIKK

Spesialister i
Ortopedisk kirurgi
tar imot pasienter
på instituttet
hver uke.

Tilbudet omfatter
polikliniske under-
søkelser med
diagnostisering og
nødvendig oppfølging.

Ortopedisk Service

Servicen omfatter vurdering, måltaging,
tilpassing og kontroll av ortopediske hjelpe-
midler som fotsenger, løpsinnlegg, såler,
sko, proteser, støtteskiner, korsetter mm.

Timebestilling: Tlf 32 83 04 15

 **Drammen
Ortopediske
Institutt a.s**

OFF. GODKJENT — MEDLEM AV NOF

Rosenkrantzgt. 17, 3018 Drammen
Tlf: 32 83 04 15 www.doi.no

Å være et
helt menneske,
er å føle seg
som et.

- proteser
- ortoser
- korsetter
- fotsenger og innlegg
- ortopedisk fottøy
- barnehjelpemidler
- sits

OCH ortopedi AS
www.och.no

Oslo & Akershus
23 28 82 00

Østfold
69 30 17 70

Telemark
35 56 15 50

Oppland
61 24 73 30

Møre & Romsdal
70 10 06 70

TOV AS

Trøndelag Ortopediske Verksted AS
St. Olavs Hospital, 7006 TRONDHEIM

Ditt behov - vår utfordring

Les mer om vår virksomhet på
www.tov.no

SERVICE MED ORTOPEDISKE OG TEKNISKE HJELPEMIDLER

Produkter

- Ben- og armprotoser
- Ben- og armortoser; støtteskiner
- Korsetter
- Ortopediske spesialsko
- Innleggsåler og fotsenger
- Varmehjelpemidler for kuldeintoleranse
- Kompresjonshjelpemidler for brannskadet hud
- Sitteskall

Tjenester

- Vurdering av behov
- Måltaging og avstøpning
- Produksjon
- Trening og opplæring
- Justeringer og reparasjoner
- Etterkontroll og oppfølging
- Forskning og utvikling

Kan jeg gjøre noe?

**Husker du alle de spørsmålene du hadde?
Alle de utfordringene du trodde var uoverkommelige? Hvor kan jeg få ordnet
med det ene og det andre? Følelsen av å være den eneste
som har det akkurat slik.**

Slik behøver det ikke å være. Hadde alle hatt en likemann kunne hverdagen ha blitt litt lettere. Å møte noen som har opplevd det samme kan bety enormt mye. Det handler ikke så mye om hva du gjør, men at du er der og kan møte personen med respekt og åpenhet. Det er ikke Supermann med stor S vi er ute etter. Vi er ute etter vanlige mennesker som vil utgjøre en forskjell. Din sivilstand eller sosiale stand er uviktig. Det vi stiller som krav er at du er over 20 år, har bearbeidet din egen amputasjon og har tilstrekkelig avstand til eventuelle egne kriser.

KAN JEG GI NOE TILBAKE?

Som likemann får du full opplæring og du jobber noen timer i måneden. Vi gir deg selvfølgelig oppfølging underveis. Likemannsjobben er ulønnet, men det betyr ikke at du ikke sitter igjen med noe. De tilbakemeldingene vi får i fra våre likemenn er at de føler at de vokser og utvikler seg som menneske av de utfordringene de møter.

DU KAN GJØRE NOE

Kontakt Momentum og fortell oss hva du kan tenke deg å bidra med.
Enten per telefon 4000 4360 eller info@momentum.nu På forhånd takk!

Momentum landet rundt

Vi er til for deg og dine. Ta kontakt!

REGIONER OG REGIONSLEDERE:

Momentum Nord

Fredrik Johansen
fredrik.johansen@momentum.nu
41 67 78 36

Momentum Midt-Norge

Arnfinn Hellan
arnfinn.hellan@etac.nu
91 24 62 02

Momentum Innlandet

Tor Dalsheim
tor.dalsheim@momentum.nu
97 79 37 14

Momentum Vestlandet

Olav Sandvik
olav.sandvik@momentum.nu
99 70 18 43

Momentum Sørlandet

Björg Nodeland
bjorg.nodeland@momentum.nu
95 84 52 09

Momentum Sør-Øst

Hans Emil Møller-Hansen
hans.emil.moller-hansen@momentum.nu
90 18 38 10

Momentum Øst

Sven-Erik Blidberg
sven.rik.blidberg@momentum.nu
98 28 33 55

LOKALE KONTAKTPERSONER:

Oslo og Akershus:

SVEN-ERIK BLIDBERG
sven.erik.blidberg@momentum.nu
T: 98 28 33 55

Østfold:

ARNE FREDRIKSEN
arne.fredriksen@momentum.nu
T: 69 27 51 39

Hedmark:

RUNE SØSTUEN
rune.sostuen@momentum.nu
T: 47 02 10 94, 62 42 53 58

Oppland:

TOR DALSHHEIM
tor.dal@frisurf.no
T: 97 79 37 14

Buskerud:

HELGE BORGEVAD
helge.borgevad@momentum.nu
T: 90 70 55 45

Vestfold:

PAUL HAGEN
paul.hagen@momentum.nu
T: 98 28 33 58

Telemark:

BJØRN D. THORSEN
bjorn.thorsen@gda.no
T: 93 03 30 06

Vest-Agder og Aust-Agder:

BJØRG NODELAND
bjorg.nodeland@momentum.nu
T: 38 15 70 03, 95 84 52 09

Rogaland:

MONA HØVIK
mona.hovik@momentum.nu
T: 99 03 05 07

Hordaland:

GERRY MATHIESEN
gerry.mathiesen@momentum.nu
T: 55 31 44 50, 90 66 63 74

Sogn og Fjordane:

GUNNAR SKAHJEM
gunnar.skahjem@momentum.nu
T: 91 37 49 94

Møre og Romsdal:

RONNY STRANDBØ
ronny.strandbo@momentum.nu
T: 90 79 92 78 (arb)

Sør-Trøndelag:

ARNFINN HELLAN
T: 91 24 62 02

Nord-Trøndelag:

KÅRE MÆHLEN
kare.mahlen@momentum.nu
T: 74 80 25 36, 95 82 64 91

Nordland:

PER MEBY (Bodø/Salten)
per.meby@momentum.nu
T: 75 58 01 35, 93 41 33 88

JAN-HENRY SØBERG

(Vesterålen/Lofoten)
janhenry.soberg@momentum.nu
T: 91 32 65 70

FREDRIK JOHANSEN

(Ofoten/Sør-Troms)
fredrik.johansen@momentum.nu
T: 41 67 78 36

Troms:
HÅKON GEBHARDT (Nord-Troms)
hakon.gebhardt@momentum.nu
T: 77 65 00 69, 41 64 03 50

Finnmark:
JILL HELEN NILSEN
jillhelen.nilsen@momentum.nu
T: 91 39 57 95

Sportskontakt:
KJARTAN HAUGEN
kjartan.haugen@momentum.nu
T: 90 57 86 15

Barn- og foreldrekontakt:
ARNFINN HELLAN
arnfinn.hellan@etac.nu
T: 91 24 62 02

Pårørendekontakter:
Oslo og Akershus:
TURID SLETTEN
tusle@hotmail.com
T: 99246712

Hedmark og Oppland:
LIV KARIN SØSTUEN
liv.karin.sostuen@momentum.nu
T: 47 02 10 94

Vestfold, Buskerud og Telemark:
TINE HAGEN
tine.hagen@momentum.nu
T: 92 49 71 97

Hordaland:
MARIT HAVRE NILSSEN
marit.havre.nilsen@momentum.nu
T: 92 03 06 16, 55 34 37 37

Sogn og Fjordane:
SIGRUN LEIRPOLL
sigrun.leirpoll@momentum.nu
T: 49 10 56 13

Sør-Trøndelag
MAGNE ÅSLØKK
magne.aslök@momentum.nu
T: 99 46 48 26, 72 49 66 07

Nord-Trøndelag:
KARI MÆHLEN
kari.mahlen@momentum.nu
T: 74 80 25 36

Østfold:
LAJLA FREDRIKSEN
lajla.fredriksen@momentum.nu
T: 45 23 00 69

Nordland, Troms og Finnmark:
BENTE GEBHARDT
bente.gebhardt@momentum.nu
T: 41 64 03 50

Rogaland:
ERLA EINARSDOTTIR
erla.einarsdottir@momentum.nu
T: 90 79 25 09

MOMENTUM

Hovedstyret i Momentum

Nils-Odd Tønnevold
Styreleder
nils.odd.tonnevold@momentum.nu
T: 92 20 16 26

Geir Bornkessel
Nestleder
geir.bornkessel@momentum.nu
T: 98 28 33 56

Elin Holen
Prosjektkoordinator
elin.holen@momentum.nu
T: 98 28 33 57, 99 01 66 92

Rune Søstuen
Styremedlem
rune.sostuen@momentum.nu
T: 47 02 10 94, 62 42 53 58

Paul Hagen
Nasjonal likemannskoordinator,
paul.hagen@momentum.nu
T: 98 28 33 58

Lillian Perret
Styremedlem/leder region Nord
lillian.perret@momentum.nu
T: 91 76 11 81

Tine Hagen
påørendekontakt
tine.hagen@momentum.nu
T: 92 49 71 97

Sten Sørsum
Varamedlem
sten.sorum@momentum.nu
T: 93 00 10 27

Sven-Erik Blidberg
Varamedlem
sven.erik.blidberg@momentum.nu
T: 98 28 33 55, 41 76 97 33

Flex-Foot® Assure – komfort & sikkerhet

Flex-Foot® Assure er perfekt for deg som først og fremst beveger deg i nærmiljøet, dvs. går til butikken, er i hagen eller holder på med enkle aktiviteter hjemme.

Flex-Foot® Assure er konstruert for å gi deg en naturlig og skånsom gange med god komfort og stabilitet. Alt for å redusere belastningen på kroppen og gi deg en så komfortabel og sikker gange som mulig, slik at du klarer det du helst vil.

Flex-Foot® Assure

Kontakt din ortopediingeniør eller Össur Nordic 2261 5770, www.ossur.com, for mer informasjon.

Össur er et internasjonalt firma på det ortopediske markedet. Vi legger en stor del av omsetningen på forskning og utvikling og har for tiden 211 registrerte patenter.

Vår misjon er å utvikle og lage løsninger innenfor ortopedi som forbedrer menneskers liv. "Life Without Limitations" er vårt motto og ledstjerne.

Life Without Limitations®